

HENNY THIJSSING-BOER

De grote vergissing

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

1

Het was vijf jaar later en op Het Haoverklaoverd lag Thomas Scheltema met zichzelf overhoop en leek er aan Gitta's geduld met hem een einde te komen.

Ze zaten samen in de woonkamer. Gitta met een handwerkje waarbij ze haar gedachten de vrije loop kon laten en Thomas lui onderuit in zijn stoel voor de televisie. Hij zei geen boe of bah en zijn gezicht stond allesbehalve vriendelijk. Waar zat Thomas met zijn gedachten, vroeg Gitta zich af terwijl ze hem heimelijk gadesloeg. Ze kon wel aan hem zien dat hij het programma – dat wat zich voor zijn ogen afspeelde – niet volgde. Het deed haar verdriet dat Thomas tegenwoordig bijna altijd de bokkenpruik op had. Dat kwam zijn knappe gezicht niet ten goede. Want knap was hij, vond ze vol trots. Nu hij geen kind of jongen meer was, maar een volwassen kerel, vond zij hem knapper en mannelijker dan ooit. Hij ging steeds meer op Jaap lijken. Op zijn vader, die boer op deze stee had moeten worden. Ze vond het nog steeds afschuwelijk spijtig dat er in Thomas geen boer stak. Hij kon geen liefde voor haar machtige bedrijf opbrengen, maar hij noemde zichzelf

wel herenboer en hij speelde en pronkte maar wat graag met die titel. En dat gunde zij hem van harte. Ze had vanaf het begin gewild dat hij een fijn leven zou hebben, hier bij haar. Om hem bij zich te kunnen houden en hem blijvend aan haar te binden, had er trouwens voor haar niets anders op gezeten dan aan Thomas' wensen te voldoen. Ze was nog alle dagen blij dat het haar was gelukt de beste helft van de tweeling zo helemaal voor zich te winnen. Als ze daarbij dan ook nog aan Janienke Riekerink dacht, sloeg haar hart een roffel van gelukzaligheid. Zij, Gitta Beekmeijer, had het uiteindelijk gewonnen van die domme Janienke Riekerink. Voor geen prijs zou ze Thomas weer loslaten, hoewel hij het haar soms knap moeilijk maakte. Omdat ze ten opzichte van Janienke strijdvaardig moest blijven, moest zij veel van Thomas' grillen en grollen door de vingers zien. Maar de laatste tijd liep het werkelijk de spuigaten uit. Ze moest hem wat tot de orde roepen! Gitta vond een aanleiding om een gesprek met hem te openen. 'Heb je al een verlanglijst voor je verjaardag gemaakt, Thomas? Over een paar dagen word je vijfentwintig! Dat is een kroonjaar dat extra gevierd moet worden!'

Thomas hield zijn blik op de beeldbuis ge-

vestigd. ‘Maak liever geen drukte. Geef maar geld, grootmoeder.’

‘O, jij altijd met je: geef maar geld! Als ik nu wist dat je er waarde aan hechtte, maar integendeel: je smijt ermee alsof het niet duur verdiend en zuinig bij elkaar gespaard is.’

Thomas keek haar nors aan van opzij. ‘Gaan we hatelijk doen, grootmoeder? Ik word eendaags vijftwintig. Ik wil niet meer op mijn vingers getikt worden.’

‘Ik probeer je alleen maar tot inkeer te brengen, mijn jongen. Je vader was zo heel anders. Jaap leed niet aan die zucht tot verspilling. Ik kan me geen boer voorstellen die is zoals jij bent. Een rechtschapen boer is juist zuinig. Die leeft, werkt en spaart om zijn bedrijf te laten groeien. Die denkt bij alles wat hij doet aan zijn opvolger later, Thomas!’

‘Ja, grootmoeder, ik weet het allemaal wel! Maar ik ben geen boer in de zin die u bedoelt. Ik ben een man die van het leven wil genieten. Ik moet dat op mijn manier doen!’

Gitta wist wat Thomas met dat laatste bedoelde. Ze wist dat hij de snelste auto niet snel genoeg vond om zo ver en gauw mogelijk bij de hoeve vandaan te komen. In de jaren die voorbij waren gegaan had Thomas al heel wat sport-

wagens ingeruild voor nog mooiere, duurder en snellere wagens, waarmee hij stad en land afreisde. Hij vond het doodnormaal een weekend naar Amsterdam te gaan, waar hij casino's bezocht. Daar sloeg hij dan behoorlijk aan het gokken. Hij pochte vaak over kapitalen die hij had gewonnen, maar er werd nooit iets op zijn banksaldo bijgeschreven. Daar werden alleen maar grote bedragen afgehaald. Vreselijk vond zij deze manier van leven, maar ze moest zo voorzichtig met hem zijn. Thomas liet zich niets zeggen en Janienke Riekerink lag nog steeds op de loer, vermoedde Gitta. Zij had het er maar moeilijk mee, vond ze niet zonder zelfmedelijden. Zij had de dure plicht haar hoeve te bewaken; iets dat Thomas haar bijna onmogelijk maakte. En o zo belangrijk voor haar was dat ze strijdvaardig moest blijven jegens Janienke Riekerink. Dat dat domme arbeiderswicht de moeder was geworden van Jaaps kinderen, zat haar nog altijd dwars. Toen Winfried nog leefde had ze wat dat betref nooit steun ondervonden van hem. Winfried had een zwak voor Janienke gehad. Nu ze er echter alleen voor stond zou ze zich tot de tanden toe 'bewapenen'. Ze was inmiddels al over de zeventig, maar dat deerde haar niet. Ze was taai, ze voelde zich gezond en

sterk en ze zou doorvechten. Desnoods tot het bittere einde.

Aan het losbandige leven dat Thomas leidde, moest een einde komen. En zij, Gitta, zag wel een mogelijkheid. Thomas moest een flinke vrouw trouwen die hem kinderen zou schenken en hem daarmee aan zich zou binden. Een paar zoons, recht van lijf en leden en zonder een enkele negatieve eigenschap, zouden haar ook bijzonder welkom zijn! Want een machtige stee als Het Haoverklaoverd moest steeds vroegtijdig zijn verzekerd van nieuwe opvolgers. Thomas zeurde en zanikte over liefde die hij niet voelde voor Clara van Wiersum, maar zij, Gitta, dacht daar anders over met haar leeftijd en haar levenswijsheid. Zij was vroeger niet uit liefde met Winfried getrouwd, maar desondanks waren ze naar elkaar toegegroeid en hadden ze het goed gehad samen. Clara van Wiersum was voor Thomas een geschikte partij. Ze kwam uit een boerengeslacht en ze was een nicht van Michiel Hommes, haar bedrijfsleider. Clara was een flinke vrouw, sterk en arbeidzaam en het belangrijkste was dat Clara haar mannetje stond als het om het boerenbedrijf ging. Dat had niet alleen haar grote liefde, maar Clara had ook voldoende kennis van za-

ken in huis om een bedrijf te kunnen leiden. Op Het Haoverklaoverd zou Clara de touwtjes in handen kunnen nemen. Achter de schermen zou zij Thomas' rechterhand kunnen zijn. Ze zou hem en het bedrijf moeten leiden, en dat was op het ogenblik wel heel belangrijk! Want het viel nog te bezien of Michiel het over een tijdje weer aan zou kunnen. Vorige week was hij volkomen onverwacht getroffen door een hartaanval. Op het ogenblik was zijn toestand aardig stabiel, maar hij lag nog in het ziekenhuis en hij klaagde over pijn en vermoeidheid. Dat was hem ook aan te zien; hij zag er slecht uit en zijn ogen stonden lang niet goed volgens haar. Wat moesten ze beginnen als er onverhoeds nog iets ergers met Michiel zou gebeuren? Thomas kon het alleen niet aan en zij had na al die lange jaren dan wel voldoende kennis vergaard, maar ze voelde zich toch te oud om in het bedrijf nog het voortouw te nemen. Clara zou die taak van haar over moeten nemen. En zij wilde niets liever, want ze hield van Thomas. Zij en Thomas hadden Clara leren kennen, toen een van haar broers trouwde en zij ook op het feest waren uitgenodigd. Dat was alweer een jaar of drie geleden, en sindsdien had zij het meisje regelmatig op haar hoeve

uitgenodigd. Vanaf het eerste moment met een bepaald doel voor ogen. Ze had onmiddellijk geweten dat Clara van Wiersum voor Thomas de vrouw was! Maar inmiddels waren er jaren verstreken zonder dat iets definitiefs tot stand was gekomen. Clara werd ongeduldig, en Thomas deed of zijn neus bloedde. Hij leefde er maar wat op los. Het kon en mocht zo niet langer. Zijn levenswijze was schadelijk voor Het Haoverklaoverd. Zij moest ingrijpen, maar tegelijkertijd moest ze o zo voorzichtig zijn. Ze wilde hem niet meer verliezen. Ondanks alles gunde zij hem de machtige stee, en ze koesterde bij alles de zege die ze op Janienke had weten te behalen! In de zucht die ze slaakte lag iets van triomf, maar haar stem klonk zorgelijk en onzeker toen ze zei: ‘Thomas? Om op je verjaardag terug te komen: ik heb Clara voor het weekend uitgenodigd. Ik trof haar van de week in het ziekenhuis aan het bed van oom Michiel en daar jouw verjaardag op zaterdag valt, leek het me wel gezellig dat Clara vrijdag al zou komen en tot zondag zou blijven. Ze heeft mijn uitnodiging dankbaar aanvaard.’

‘En nu vraagt u zich af hoe ik hierop zal reageren.’ Hij haalde zijn brede schouders op, zuchtte en vervolgde: ‘Dat houdt voor mij dus

in dat ik het hele weekend in huis zal moeten blijven om uw gast te vermaken! Maar het is goed, grootmoeder, ik leg me er wel bij neer.'

'Clara komt niet naar de hoeve als mijn gast, en dat weet jij drommels goed, Thomas! Dat meisje houdt van je, en jij zou je handen dicht mogen knijpen met zo'n flinke vrouw. Waarom aarzel je toch zo, Thomas? Ik wou dat je me dat wilde vertellen!'

Thomas keek Gitta recht in de ogen, toen hij zei: 'Dat kan ik u vertellen, grootmoeder, en dan hoef ik slechts één naam te noemen: Sanne.'

Gitta's verbazing was oprecht. 'Wat vertel je me nu?! Ben jij na al die jaren nog steeds met dat onnozele wicht bezig? Meen je dat nou werkelijk, Thomas? Je hebt het er nooit meer over gehad. Ik geloof er dan ook niks van!'

'Ik kan Sanne niet vergeten. U heeft mij ontzaglijk veel gegeven waar ik u dankbaar voor ben, grootmoeder, maar dat ik Sanne niet naar de hoeve mocht brengen als mijn vrouw plaagt me nog steeds. Ik hield waarachtig van haar. Ik denk zelfs dat ik nog van haar houd en daarom heb ik het almaar niet aangedurfd met Clara. Het was net alsof ik tot nu toe wachtte en hoopte op Sanne.'

‘Wat bedoel je met dat: tot nu toe?’ In haar stem lag een trilling die veroorzaakt werd door spanning en hoop tegelijk.

Thomas zei wrevelig: ‘Kom, grootmoeder, doe nou niet net alsof u van niets weet. De namen van mijn familieleden worden hier doodgezwegen en daar heb ik net als u vrede mee, maar u weet net zo goed als ik dat Karel en Sanne morgen in het huwelijk treden. Ik heb verloren en Karel heeft gewonnen.’

‘Ik wist echt niet dat jij na al die jaren nog om Sanne de Jager treurde. Ik hoor er dan ook van op. Maar ten opzichte van je broer Karel heb jij niets verloren. Je hebt enkel een heleboel gewonnen, Thomas! Kijk dan wat er van Karel is geworden. Hij is een doodgewone arbeider, die een karig weekloon thuisbrengt. Als heer en meester van Het Haoverklaoverd leef jij in weelde. Zou je dat op willen geven voor een vrouw die je niets te bieden heeft? Gebruik toch je verstand, Thomas!’

‘Dat doe ik ook, grootmoeder,’ zei Thomas. En hij vervolgde, onwezenlijk kalm: ‘Zaterdag, op mijn vijfentwintigste verjaardag, vraag ik Clara of ze mijn vrouw wil worden.’

‘Ik wist het. Ik wist wel,’ zei Gitta, terwijl er zowaar een traan uit haar ogen drupte, ‘dat